

ttb analytics ชี้รายได้เกษตรกร 5 พืชหลักมีแนวโน้มปรับลดลง 2 ปีติดต่อกัน แนะเร่งรับมือปัญหาภัยแล้งที่อาจลากยาวกว่าที่คาดการณ์ไว้

ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ทีทีบี หรือ ttb analytics คาดปี 2567 รายได้เกษตรกร 5 พืชหลักลดลงราว 4.0% จากแรงกดดันของปรากฏการณ์เอลนีโญ ซึ่งเป็นการหดตัวติดต่อกัน 2 ปี จากปริมาณฝนที่น้อยลงกระทบต่อผลผลิตเกษตรตั้งแต่ปี 2567 แนะเกษตรกรเร่งปรับตัวรับมือภัยแล้งที่อาจยาวนานกว่าที่คาดและส่งผลกระทบต่อเนื้อไปในปี 2568

จากข้อมูลของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2565 เศรษฐกิจภาคการเกษตรของไทยมีมูลค่า 1.53 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเพียง 9.1% ของขนาดเศรษฐกิจรวมทั้งประเทศ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงความสำคัญเชิงระบบของภาคเศรษฐกิจไทย พบว่า มีความสำคัญเป็นอย่างมากในมิติของการเป็นแหล่งงานให้กับคนเกือบ 13 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วน 32.2% ของจำนวนแรงงานทั่วประเทศ รวมถึงมีการกระจายรายได้ที่แรงงานภาคเกษตรเป็นกลไกสำคัญในการจับจ่ายใช้สอยของภาคครัวเรือนที่ไม่ได้มีการกระจุกตัวเหมือนกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ในมิติเชิงลึกของเศรษฐกิจภาคเกษตรแบ่งออกเป็น 5 พืชหลักซึ่งสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรไทยในปี 2565 กว่า 8.75 แสนล้านบาท โดยปรับเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2564 ราว 12.7% จากสถานการณ์ฝนที่เอื้ออำนวยต่อผลผลิตและผลของราคาที่ปรับเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามในปี 2566 ttb analytics คาดรายได้เกษตรกรกลุ่ม 5 พืชเศรษฐกิจมีแนวโน้มปรับลดลงเหลือ 8.40 แสนล้านบาท ลดลง 3.9% หรือราว 3.4 หมื่นล้านบาท จากปริมาณฝนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยถึง 27% แต่ด้วยปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่ได้รับอิทธิพลจากฝนที่มากในปีก่อนยังอยู่ในระดับที่สามารถปล่อยน้ำเพื่อการเกษตรได้ ส่งผลให้พืชบางกลุ่มในภาพรวมยังไม่ได้รับผลกระทบ เช่น ข้าวเปลือกที่ผลผลิตรวมใกล้เคียงกับปีก่อนจากนาปรังมีผลผลิตดีจากปริมาณต้นปียังอยู่ในระดับที่สามารถทำการเกษตรได้ และผลผลิตนาปีที่ยังได้รับผลกระทบไม่มากในปี 2566 นี้

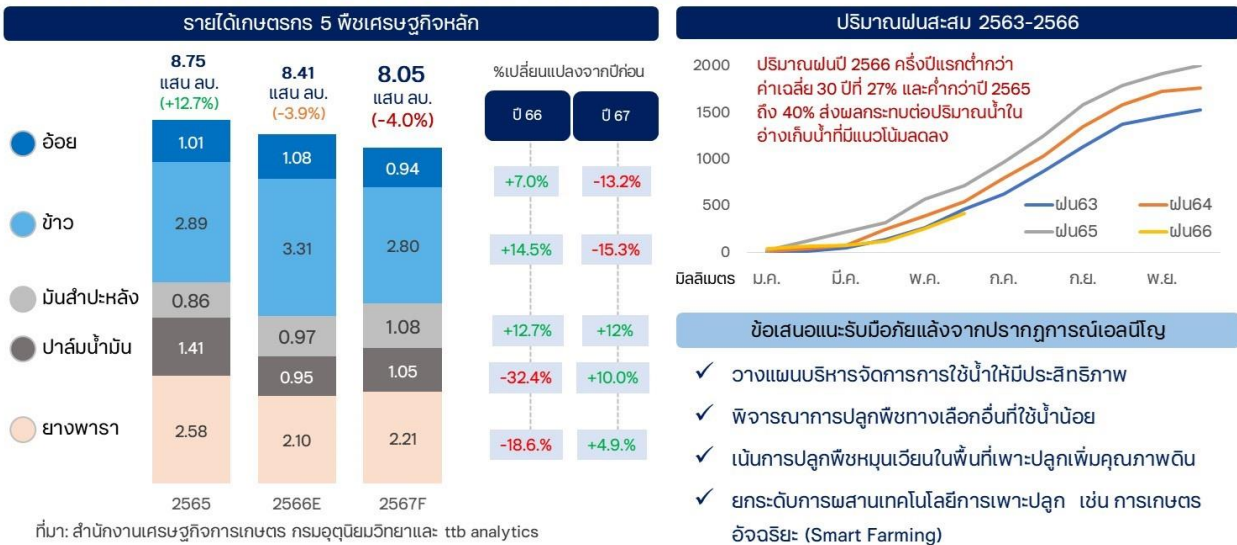
อย่างไรก็ตาม ด้วยปริมาณฝนในปี 2566 ที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ย 30 ปีที่ผ่านมา คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่จำเป็นต้องกักเก็บสำหรับการเกษตรในปี 2567 กอปรกับการยกระดับการเตือนภัยเอลนีโญเพิ่มเป็น El Nino Advisory หรือ ระดับที่มีความน่าจะเป็นที่จะเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญสูงกว่า 90% ขององค์การบริหารมหาสมุทรและชั้นบรรยากาศแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (NOAA) ส่งผลภาคการเกษตรไทยคาดได้รับแรงกดดันอย่างรุนแรงในปี 2567 โดย ttb analytics ถอดบทเรียนในอดีตจากปัญหาภัยแล้ง 2 ครั้งใหญ่ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา และประเมินรายได้เกษตรกร 5 พืชเศรษฐกิจปี 2567 อาจหดตัว 4.0% แม้ว่าจะได้รับผลดีจากราคาสินค้าเกษตรที่คาดว่าจะปรับตัวเพิ่มอีกในปีหน้าก็ตาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) กลุ่มพืชเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบ เป็นกลุ่มพืชที่ต้องการน้ำมาก เช่น ข้าวที่คาดว่าจะผลผลิตในปี 2567 ภาพรวมอาจลดลง 16-18% โดยเฉพาะผลผลิตข้าวนาปรังที่คาดว่าจะมีผลผลิตลดลงถึง 35-40% และ อ้อย ที่ผลผลิตอาจลดลงประมาณ 13-17% จากปริมาณฝนที่น้อยและขาดช่วงอาจส่งผลกระทบต่อความชื้นในดิน
- 2) กลุ่มพืชเศรษฐกิจที่ยังไม่ได้รับผลกระทบ เช่น ยางพาราและปาล์มน้ำมันจากพื้นที่เพาะปลูกที่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ที่มีปริมาณน้ำฝนสูง และพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน รวมถึงมันสำปะหลังที่เป็นกลุ่มพืชที่ทนแล้งได้ดีและต้องการน้ำน้อย

กล่าวโดยสรุป ปี 2566 เป็นปีที่เกษตรกรไทยเผชิญกับความยากลำบากจากภาวะฝนน้อย และผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อเนื่องไปจนถึงปี 2567 อย่างไรก็ตามผลกระทบทางลบของภาคการเกษตรในปี 2566 และ 2567 อาจเป็นเพียงแค่จุดเริ่มต้น เนื่องจากภาวะฝนน้อยและปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่ไม่เพียงพออาจส่งผลกระทบต่อเนื่อง (Domino Effect) ทั้งเชิงปริมาณในปี 2568 ทำให้กลุ่มพืชที่ต้องการน้ำปานกลาง-น้อย อาจได้รับผลกระทบจากการที่น้ำไม่เพียงพอต่อการบริโภคในภาคการเกษตรจากภาวะภัยแล้งที่อาจลากยาวอันส่งผลกระทบต่อปริมาณการเพาะปลูก และรวมถึงผลกระทบในเชิงคุณภาพที่ผลผลิตต่อไร่อาจลดลงจากความแห้งแล้งที่กระทบต่อความสมบูรณ์ของกลุ่มพืชยืนต้น เช่น ยางพารา และ ปาล์มน้ำมัน

ด้วยเหตุนี้ ttb analytics เสนอแนะให้ภาครัฐ และเอกชน เร่งรับมือบริหารจัดการการเพาะปลูกพืชด้วยประสิทธิภาพ และถูกต้องตามหลักทฤษฎีการเกษตร เนื่องจากตามสถิติผลผลิตพืชหลัก เช่น ข้าว ในช่วงปี 2563 ที่ผ่านมามีประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีผลผลิตข้าวลดลงเพียง 0.9%-1.2% ในขณะที่ประเทศไทยกลับมีผลผลิตข้าวที่ลดลงสูงถึง 11.4% เช่น การวางแผนบริหารจัดการการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพ เน้นการปลูกพืชหมุนเวียนในพื้นที่เพาะปลูกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของดิน พิจารณาการปลูกพืชทางเลือกที่ใช้น้ำน้อย รวมถึงยกระดับการผลผลิต เทคโนโลยีการเพาะปลูก เช่น การทำการเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) ที่ใช้เทคโนโลยียกระดับผลผลิตสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพขึ้นในหลากหลายมิติจากการควบคุมการเพาะปลูกผ่านระบบที่มีความแม่นยำสูง (Precision Agriculture) สามารถช่วยเพิ่มปริมาณผลผลิตจากประสิทธิภาพการใช้น้ำ ลดปริมาณการใช้น้ำปุ๋ย ไล่ศัตรูพืช ลดการใช้น้ำและพลังงาน ซึ่งการเตรียมความพร้อมรับมือที่ดี รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาจัดการการเพาะปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศในจังหวะเวลาที่ถูกต้องจะสามารถช่วยลดทอนความเสี่ยงจากภัยแล้งได้อีกทางหนึ่งด้วย

ttb analytics ชีรายได้เกษตรกร 5 พืชหลักมีแนวโน้มปรับลดลง 2 ปีติดต่อกัน
แนะเร่งรับมือปัญหาภัยแล้งที่อาจลากยาวกว่าที่คาดการณ์ไว้

*****